

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 889
van **ELS STERCKX**
datum: 22 juli 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Invasieve exoten - Bestrijding

De Aziatische hoornaar kent sinds zijn eerste vaststelling in mei 2017 een snelle opmars in Vlaanderen. Omdat we al enkele jaren op rij warme zomers hebben gehad, zijn dit topjaren voor wespen, en dus ook voor de Aziatische hoornaar.

De hoornaar heeft een serieuze impact op de honingbijen. De imkerij heeft hier dus het meeste last van.

Er zijn Europese verplichtingen op vlak van invasieve exoten, waaronder de Aziatische hoornaar, op het grondgebied van het Vlaamse Gewest.

1. Kan de minister de Europese verplichtingen op het vlak van invasieve exoten bezorgen? Zo niet, waarom niet?
2. Hoe gaat de minister deze Europese verplichtingen toepassen? Zal de minister een actieplan opstellen om zo de invasie van de hoornaar terug te dringen? Zo ja, op welke termijn zal zij dat dan doen? Als het plan er al is, kan zij dit dan bezorgen? Indien dit er nog niet is, waarom niet?

ANTWOORD

op vraag nr. 889 van 22 juli 2020

van **ELS STERCKX**

1. De Europese verplichtingen ten aanzien van de lidstaten zijn deze die weergegeven zijn in de *Verordening (EU) nr. 1143/2014 van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten*. De internet-link naar de Nederlandstalige versie is gegeven in de bijlage.

Binnen België worden de verantwoordelijkheden geregeld via het *Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten*. Dit akkoord is op 16 juli 2020 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

De verplichtingen gelden enkel voor de lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten (kortweg: de Unielijst). Samengevat omvatten deze verplichtingen drie luiken, die het verloop van een invasie weerspiegelen, en daarmee ook de kosteneffectiviteit van hun uitvoering. Ten eerste is elke lidstaat *verplicht* om een verbod op bezit en handel van Unielijstsoorten te handhaven (hoofdstuk II: preventie). Ten tweede is elke lidstaat *verplicht* om uitroeiing na te streven van Unielijstsoorten die nog niet eerder op het grondgebied waren vastgesteld (hoofdstuk III: snelle uitroeiing). Ten derde moeten lidstaten beschikken over beheersmaatregelen voor Unielijstsoorten die wijdverspreid zijn. Deze beheersmaatregelen zijn afgestemd op de specifieke omstandigheden van de lidstaat, zijn gebaseerd op een kosten-batenanalyse, en zijn volgens prioriteit beoordeeld (hoofdstuk IV: beheer). Het doel kan zijn om een soort uit te roeien, in te dammen of te beheersen, waarbij het laatste als de minimumdoelstelling mag worden begrepen. Het opstellen van een formeel actieplan is voor wijdverspreide soorten *niet verplicht*.

2. Wat hun toepassing betreft, zijn de handhaving van de verbodsbepalingen (1ste luik) en de coördinatie van een snelle uitroeiing (2de luik) toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Voor het beheer van gevestigde soorten (3de luik) zijn in 2016 doeltreffender beheermogelijkheden ingeschreven in het Soortenbesluit van de Vlaamse regering. Het beheer van wijdverspreide, invasieve soorten (bv. Japanse duizendknoop, Reuzenberenklauw of Nijlgans) is in principe de verantwoordelijkheid van elke terreinbeheerder.

Toegepast op de Aziatische hoornaar is het eerste luik niet van toepassing. Er zijn immers geen "bezit en handel" met Aziatische hoornaar bekend. Aziatische hoornaar was echter wel de eerste soort waarvoor de bepalingen van het 2de luik zijn ingeroepen, toen de soort in mei 2017 voor het eerst werd gevonden. Mijn diensten verzorgden toen de kennisgeving aan de overige lidstaten en de Commissie, zoals dat door de Verordening wordt verplicht.

De soort heeft zich op zeer korte termijn gevestigd (3de luik), en uitroeiing of indamming zijn geen realistische beheerdoelen meer (zie uw vraag van 20 maart 2020). Zoals met andere gevestigde soorten het geval is, is het in principe dus de verantwoordelijkheid van elke terreinbeheerder om de bestrijding te voeren. Het ANB zal in 2021 alvast bestrijding opstarten in terreinen waar de Aziatische hoornaar een betekenisvolle impact laat gelden op de biodiversiteit o.a. op wilde bijen en andere

insecten. Op andere domeinen (bv. gedomesticeerde bijen zoals de honingbij) dragen mijn diensten geen verantwoordelijkheden inzake bestrijding.

Wat een sector overschrijdend engagement betreft, verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 535 van 3 april 2020. Een gedeelde financiering is nog niet bekomen. Ik wijs er echter nogmaals op dat het achterwege blijven van een beheerregeling geenszins betekent dat de verplichtingen van de Verordening niet nageleefd zijn.

BIJLAGE

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R1143&qid=1596013842016&from=NL>